

Voimassa 1.8.2024 alkaen

OPAS JA VALINTAKORTIT
JUUAN KUNNAN PERUSOPETUKSEN
VALINNAISIIN TUNTEIHIN

Oppilaan nimi: _____

Luokka: _____

Juuassa on tarjolla monipuolisesti valinnaisia tunteja vuosiluokilla 4–9.

Ne perustuvat Joensuun seudun 2016 opetussuunnitelmaan

(<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/opetussuunnitelmat/jspo>).

VALINNAISIA TUNTEJA ON KAHDENLAISIA: valinnaisaineita SEKÄ taito- ja taideaineiden valinnaisia.

Seuraavassa on kuvaus näiden kahden aineryhmän yleisistä tavoitteista ja arvioinnista

(<https://peda.net/opetussuunnitelma/ops2016/opetussuunnitelmat/jspo/l1vpjs>)

Tämä opas valintakortteineen seuraa oppilasta koko perusopetuksen ajan.

Valinnaisaineiden opiskelu	Taito- ja taideaineiden (tata-) valinnaiset
<p>Oppilas voi valita omia valinnaisaineita oman mielenkiinnon, itsensä kehittämisen ja tulevan työelämäsuuntautumisen näkökulmista. Myös rohkeisiin valintoihin kannustetaan, jos haluaa oppia jotain itselle täysin uutta ja on sitoutunut suorittamaan valinnaisaineen loppuun asti. Valinnaisaineiden opiskelussa oppilaan aktiivinen rooli oppimisprosessissa korostuu ja työstä pitää itse kantaa vastuuta, jotta tuloksia syntyy.</p> <p>Valinnaisaineet sisältävät monialaisia ja oppiainerajat rikkovia opintokokonaisuuksia. Valinnaisaineiden tarkoituksena on edesauttaa oppilasta saavuttamaan pakollisten oppiaineiden tavoitteita ja eheyttää eri oppiaineiden sisältöjä kokonaisuuksiksi. Tämä lisää oppilaan onnistumisen kokemusta koko koulunkäynnin hallinnasta, ja on koulunkäynnin yleistä tukea parhaimmillaan.</p> <p>Oppilas voi suorittaa kunkin valinnaisaineen yhden kerran vuosiluokkien 4–6 ja yhden kerran vuosiluokkien 7–9 aikana. Opetusryhmä perustetaan, jos vähintään kuusi oppilasta on valinnut valinnaisaineen opiskeltavakseen.</p>	<p>Tata-valinnaiset ovat kaikille yhteisten oppiaineiden valittuja lisätunteja.</p> <p>Kotitalouden (KO), kuvataiteen (KU), käsityön (KÄ), liikunnan (LI) ja musiikin (MU) valinnaisia tunteja valitsemalla voi kehittää ja syventää osaamistaan edellä mainituissa aineissa.</p> <p>Oma mielenkiinto ja sitoutuminen tata-valinnaisiin ohjaa oppilaan valintaa. Myös näissä aineissa oppilas voi kuitenkin haastaa itsensä ja tehdä valinnan tunnistamansa selkeän kehittymistarpeen pohjalta. Oppilas voi valita saman aineen tata-valinnaisia eri vuosiluokilla opiskellessaan. Poikkeuksena on kotitalous, jonka voi valita 6. vuosiluokalta alkaen.</p> <p>Opetusryhmä perustetaan, jos vähintään kuusi oppilasta on valinnut tata-valinnaisen opiskeltavakseen.</p>
<p>Valinnaisaineiden arviointi perustuu oppilaan antamaan näyttöön sekä oppiaineiden vuosiluokkaistettuihin tavoitteisiin ja kriteereihin. Valinnaisaineelle luontaiset työtavat luovat pohjan monipuolisille arviointitavoille.</p> <p><u>Vähintään kahden vuosiviikkotunnin laajuiset valinnaisaineet arvioidaan numeerisesti. Alle kahden vuosiviikkotunnin laajuiset valinnaisaineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty/hylätty.</u> Sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa sen oppiaineen päättöarvosanaa, johon valinnaisaine liittyy.</p>	<p>Tata-valinnaisten arviointi: Taide- ja taitoaineiden valinnaisaineita ei arvioida erikseen todistuksissa. Ne ovat osa yhteisen tata-oppiaineen opiskelua ja siksi kyseisten tata-valinnaisten arviointi sisällytetään kaikille yhteisten tata-oppiaineiden arviointiin.</p> <p>Tata-valinnaisilla oppilas voi syventää oppimistaan valitsemassaan tata-aineessa ja näin <u>vaikuttaa positiivisesti yhteisen tata-oppiaineen arviointiin</u>. Oppilaan valinnasta riippuen päättöarviointi tata-aineessa päättyy joko 7., 8. tai 9. luokalla.</p>

Ohjaus, tuki ja eriyttäminen: Valinnaisten tuntien **opettajan tehtävänä** on **ohjata** oppilasta koulunkäynnissä ja oppiaineen opiskelussa **kokonaisvaltaisesti**. Ohjaus toteutetaan opetussuunnitelman (OPS) luvussa 7.1.1. annettujen toimintamallien ja tavoitteiden mukaisesti. Muita OPS:n luvussa 7 mainittuja pedagogisen tuen muotoja voidaan käyttää, kun tuen tarvetta ilmenee.

SITOUTUMINEN ON TÄRKEÄÄ VALINNAISAINIEN OPISKELUSSA!

Valinnaisaineet vaativat oppilaalta sitoutumista niiden opiskeluun. Perusopetuksessa pitkäjänteisyys ja sinnikkyys ovat selkeitä tavoitteita, joita harjoitellaan erityisesti valinnaisaineiden opiskelussa.

Erittäin perustellusta syystä huoltaja voi anoa oppilaan valinnaisaineen tai tata-valinnaisaineen keskeyttämistä. Tällaiset perustellut syyt voivat olla:

1. Oppimisvaikeudet, joista on asiantuntijan lausunto
2. Terveystieteelliset syyt, joista lausunnon antaa lääkäri tai kouluterveydenhoitaja
3. Oppilaan elämäntilanteen muuttuminen, esimerkiksi koulun vaihto

Tällöin valinnaisaineen ja tata-valinnaisen tilalle tulee valita uusi vastaavaan aineryhmään liittyvä aine opiskeltavaksi.

Oppilaille tutustuminen kulloinkin valittaviin valinnaisiin tunteihin järjestetään opinto-ohjaajan johdolla edellisenä keväänä ennen opiskelun aloittamista. Huoltajat voidaan kutsua koululle oppilaan kanssa tutustumaan haluamiinsa valinnaisaineisiin ja tata-valinnaisiin osana koulun arkea.

Oppilaat saavat tämän valinnaisvihkon mukaan kotiin. Oppilas ja huoltajat yhdessä miettivät ja sopivat oppilaan valinnat, täyttävät vihkoon **varsinaiset ja varavalinnat** tulevan lukuvuoden sivulle, **allekirjoittavat** ja palauttavat vihkon määräaikaan mennessä koululle.

Jos oppilaan valintojen mukaisia opetusryhmiä ei muodostu, opinto-ohjaaja ottaa yhteyttä ja neuvottelee oppilaan sekä huoltajan kanssa sopivimman toteutuneen ryhmän.

VUOSILUOKITTAIN VALINNAISTEN ja KAIKILLE YHTEISTEN VUOSIVIKKOTUNTIENTEN MÄÄRÄT

Vuosiluokka	4. lk.	5. lk.	6. lk.	7. lk.	8. lk.	9. lk.
Valinnaisainetunteja	1	1	1	1	3	2
Tata-valinnaistunteja	1	1	1	-	3	2
Yhteisiä KO-tunteja	--	-	-	3	-	-
Yhteisiä KU-tunteja	2	1	1	2	-	-
Yhteisiä KÄ-tunteja	2	2	2	2	-	-
Yhteisiä LI-tunteja	2	3	3	2	3	2
Yhteisiä MU-tunteja	1	2	1	2	-	-
Muita yhteisiä tunteja	15	16	17	18	21	24
Kaikki oppitunnit yhteensä / viikko	24	26	26	30	30	30

4.–6. lk. VALINNAISAINEET yksi (1) viikkotunti jokaisella vuosiluokalla (= vvt).

Lukuvuosittain on opiskeltava eri valinnaisainetta.

4. lk. 1 vvt	5. lk. 1 vvt	6. lk. 1 vvt	Lyhenteet
ELÄIMISTÄ JA LUONNOSTA ai, ku, kä, ym	ELÄIMISTÄ JA LUONNOSTA ai, ku, kä, ym	ELÄIMISTÄ JA LUONNOSTA ai, ku, kä, ym	xLUO
KANSAINVÄLINEN KEITTIÖ kielet, ko, ma, ym	KANSAINVÄLINEN KEITTIÖ kielet, ko, ma, ym	KANSAINVÄLINEN KEITTIÖ kielet, ko, ma, ym	xKA
KOKEELLISET LUONNONTIETEET ma, ym	KOKEELLISET LUONNONTIETEET ma, ym	KOKEELLISET LUONNONTIETEET ma, ym	xKT
LAULA JA SOITA ai, li, mu	LAULA JA SOITA ai, li, mu	LAULA JA SOITA ai, li, mu	xLASO
TEKSTIILIKÄSITYÖPAJA kä	TEKSTIILIKÄSITYÖPAJA kä	TEKSTIILIKÄSITYÖPAJA kä	xTKP
TIETO- JA VIESTINTÄ- TEKNOLOGIA ai, ma, lukuaineet	TIETO- JA VIESTINTÄ- TEKNOLOGIA ai, ma, lukuaineet	TIETO- JA VIESTINTÄ- TEKNOLOGIA ai, ma, lukuaineet	xTVT
YRITTÄJYYS ai, ku, ma, yh	YRITTÄJYYS ai, ku, ma, yh	YRITTÄJYYS ai, ku, ma, yh	xYR

4.–6. lk. TATA-valinnaiset (KO, KU, KÄ, LI, MU) 1 viikkotunti jokaisella vuosiluokalla (= vvt)

Lukuvuosittain voi opiskella samaa tai eri tata-valinnaista.

(POIKKEUS: KO vasta 6. lk:lle)

4. lk. 1 vvt	5. lk. 1 vvt	6. lk. 1 vvt	Lyhenne
		Kotitalous	xtataKO
Kuvataide	Kuvataide	Kuvataide	xtataKU
Käsityö	Käsityö	Käsityö	xtataKÄ
Liikunta	Liikunta	Liikunta	xtataLI
Musiikki	Musiikki	Musiikki	xtataMU

7. + 8. lk. LYHYET VALINNAISAINEET

1 viikkotunti vuodessa kahden lukuvuoden ajan (yht. 2 vvt).

7. luokalla alkaa 1 vvt	ja 8. luokalla jatkuu 1 vvt	LYHENNE
BÄNDIKURSSI mu	BÄNDIKURSSI mu	xBK
ILMAISUTAITO ai, li, tt	ILMAISUTAITO ai, li, tt	xILM
KUNTOKURSSI li	KUNTOKURSSI li	xKK
MAA- JA METSÄTALOUS bl, ma, yh	MAA- JA METSÄTALOUS bi, ma, yh	xMMT
SISUSTUS JA TRASH-DESIGN ku	SISUSTUS JA TRASH-DESIGN ku	xSISTRA
TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIA ai, ma	TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIA ai, ma	xTVT

8. lk KAKSI ERI TATA-VALINNAISTA (eli KO, KU, KÄ, LI, MU) **yhdeksi lukuvuodeksi:**

1 vvt yhtä tata-valinnaista ja 2 vvt toista tata-valinnaista.

Samoja tata-aineita voi valita halutessaan useampana vuonna.

8. lk 1 vvt	ja 8. lk 2 vvt	Lyhenne
Kotitalous	Kotitalous	xtataKO
Kuvataide	Kuvataide	xtataKU
Käsityö	Käsityö	xtataKÄ
Liikunta	Liikunta	xtataLI
Musiikki	Musiikki	xtataMU

8. + 9. lk. LAAJAT VALINNAISAINEET

2 viikkotuntia vuodessa kahden lukuvuoden ajan (yht. 4 vvt).

8. luokalla alkaa 2 vvt	ja 9. luokalla jatkuu 2 vvt	LYHENNE
KANSAINVÄLISET KULTTUURIT NÄKYVIIN tvt, ge, kielet, ko, mu, us/et	KANSAINVÄLISET KULTTUURIT NÄKYVIIN tvt, ge, kielet, ko, mu, us/et	xKVK
KOKATEN KAUNISTA JA HYVÄÄ ko	KOKATEN KAUNISTA JA HYVÄÄ ko	xKKH
MEDIA ai, ku, yh	MEDIA ai, ku, yh	xMED
PUU- JA METALLIMUOTOILU kä	PUU- JA METALLIMUOTOILU kä	xMET
SAKSAN KIELI (B2) kielet	SAKSAN KIELI (B2) kielet	xSA
TEKSTIILIMUOTOILU kä	TEKSTIILIMUOTOILU kä	xTT
TUE JA OHJAA ai, tt, us/et, yh	TUE JA OHJAA ai, tt, us/et, yh	xTUE
YRITTÄJYYS ai, ku, ma, yh	YRITTÄJYYS ai, ku, ma, yh	xYR

9. lk. KAKSI ERI TATA-VALINNAISTA (eli KO, KU, KÄ, LI, MU) yhdeksi lukuvuodeksi:

1 vvt yhtä tata-valinnaista ja 1 vvt toista tata-valinnaista.

Samoja tata-aineita voi valita halutessaan useampana vuonna.

9. lk 1 vvt	ja 9. lk 1 vvt	Lyhenne
Kotitalous	Kotitalous	xtataKO
Kuvataide	Kuvataide	xtataKU
Käsityö	Käsityö	xtataKÄ
Liikunta	Liikunta	xtataLI
Musiikki	Musiikki	xtataMU

Kuvaukset perusopetuksen valinnaisaineista

4.–6. lk. VALINNAISAINHEET:

Valinnaisaineen nimi: ELÄIMISTÄ JA LUONNOSTA soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Luokka, Juuan kuntakeskus, sähköinen ympäristö
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L4, L5, L6		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Kuvataide	T1, T2	Havainnoidaan eläimiä ja ympäristöä moniaistisesti, keskustellaan näkemyksistä ja harjoitellaan näkemysten perustelua.
Ympäristöoppi	T3, T8, T9, T12	Tutustutaan joihinkin lemmikki- ja kotieläimiin, niiden käyttäytymiseen ja hoitoon, niihin liittyviin harrastuksiin ja ammatteihin. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin ja luonnossa retkeilyyn. Pohditaan ja harjoitellaan vastuullisuutta suhteessa luonnonvaraisten eläinten ja luonnon hyvinvointiin.

Valinnaisaineen nimi: KANSAINVÄLINEN KEITTIÖ soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, opetuskeittiöt, mahdolliset yritysvierailut
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L2, L3, L4		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Matematiikka	T7, T12	Mittayksiköt ja peruslaskutoimitukset.
Kotitalous	T1, T5	Suunnitellaan, valmistetaan ja maistellaan ruokalajeja.
Ympäristöoppi	T11, T16	Tutustutaan eri maiden kulttuureihin ja niiden tapoihin huomioiden oppilaiden mielenkiinnon kohteet. Edetään lähiympäristöstä kaukaisempiin kohteisiin. Vertaillaan muiden maiden kulttuureja suomalaiseseen kulttuuriin.
Englanti	T1, T7, T9	Harjoitellaan toimimaan englannin kielellä tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä ylläpitämään viestintää eri keinoin. Tutustutaan eri kieliin (esim. valitun aihepiirin sanastoa).

Valinnaisaineen nimi: KOKEELLISET LUONNONTIETEET soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Koulu ja sen lähiympäristö, sähköinen ympäristö, mahdolliset vierailut
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L3, L4, L5		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt esimerkiksi
Ympäristöoppi	T5, T6, T17, T18	Harjoitellaan luonnontieteelliseen tutkimiseen tarvittavia soveltamisen taitoja. Tehdään ympäristöopin teemoista konkreettisia tutkimuksia. Opetellaan tutkimiskysymysten asettamista, näytteenottoa, mittaamista ja tutkimustulosten analysointia.
Matematiikka	T5, T6, T7, T12	Harjoitellaan mittaamista, tutkimustulosten esittämistä perusteluineen ja samalla ongelmaratkaisutaitojen kehittämistä.

Valinnaisaineen nimi: LAULA JA SOITA soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, liikuntasalit
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L4, L7		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt esimerkiksi
Musiikki	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T9, T12	Soitetaan ja lauletaan yhdessä. Tutustutaan eri genrejä edustavaan musiikkiin. Voidaan luoda omia kappaleita.
Liikunta	T2, T5, T11	Käytetään yhdessä ja yksilöllisesti aisteja ja kehoa monipuolisesti musiikin tekemiseen ja tulkintaan.

Valinnaisaineen nimi: TEKSTIILIKÄSITYÖPAJA syventävä		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, paikalliset yritysvierailut
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L3, L4, L5, L7		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Käsityö	T1, T2, T3, T8	Opetellaan hahmottamaan, hallitsemaan, dokumentoimaan ja arvioimaan kokonainen käsityöprosessi. Valmistetaan käsityötuote käyttäen <ul style="list-style-type: none"> • vanhaa, käytettyä materiaalia • luonnonmateriaaleja (esim. villa, puu, kivi) • eri tekniikoilla kuvioitua kangasta.

Valinnaisaineen nimi: TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIA soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, sähköiset oppimisympäristöt, koulualue, ikäosaamiskeskus Ellinkulma
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L4, L5		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Matematiikka	T4, T14	Syvennyttään koodaamiseen ja suoritetaan pienimuotoinen koodamistehtävä.
Äidinkieli / suomi 2. kielenä ja kirjallisuus Yhteiskuntaoppi	T3, T12 T9	Opiskellaan käyttämään erilaisia käyttöjärjestelmiä, laitteita ja toimistosovelluksia, kuten Office-sovelluksia. Tuotetaan kuvia, ääntä ja videokuvaa sekä käsitellään ja tallennetaan niitä eri muodoissa. Tutustutaan erilaisiin yhteisöllisiin palveluihin, niiden sääntöihin ja käytänteisiin ja opetellaan toimimaan niissä. Harjoitellaan tiedonhakua ja tietoturva-asioita.
Äidinkieli / Suomi 2. kielenä ja kirjallisuus Yhteiskuntaoppi Matematiikka	T3, T12 T9 T4, T14	Tuotetaan monipuolisia kuvallisia, auditiivisia ja graafisia esityksiä. Syvennyttään pelillistämisen periaatteisiin ohjelmoimalla lohkopohjaisilla ohjelmointityökaluilla yksinkertaisia pelejä. Mahdollisuuksien mukaan lukuvuosittain opastetaan ikäihmisiä tietoteknisten laitteiden käytössä.

Valinnaisaineen nimi: YRITTÄJYYS soveltava		Luokka-asteet: 4.–6. lk.
Laajuus: 1 vvt		Oppimisympäristöt: Koulukeskus, mahdolliset vierailukohteet kuten yritykset ja tapahtumat
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L6, L7		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Yhteiskuntaoppi	T5	Pohditaan, mitä on yrittäjyys; sisäinen ja ulkoinen yrittäjyys. Voidaan käsitellä seuraavia asioita: mitä on työ, kuinka yrittäjyys ja julkinen sektori eroavat toisistaan. Tehdään yhteistyötä mahdollisuuksien paikallisten yrittäjien ja 4H:n kanssa Vieraillaan mahdollisuuksien mukaan erilaisissa tapahtumissa
Matematiikka	T3, T4	Tutustutaan yrityksen talouteen. Voidaan käsitellä seuraavia asioita: verot, palkat, voitto ja pankkitoiminta, erilaiset yritysmuodot, riskinotto.
Kuvaamataito, Äidinkieli /S2 ja kirjallisuus	T3, T6, T10	Perehdytään markkinointiin ja mainontaan. Voidaan käsitellä seuraavia asioita: mainonnan säännöt ja tehokeinot, mainoksen tekeminen, mainonnan merkitys. Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa.

LYHYET 7. - 8. lk. VALINNAISAIINEET (kahden lukuvuoden ajan, yhteensä 2 vvt)

Valinnaisaineen nimi: BÄNDIKURSSI syventävä		Luokka-asteet: 7.–8. lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, sähköiset oppimisympäristöt
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L5, L7		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Musiikki	T1, T2, T3, T5, T7, T12	Keskitytään yhtyesoittoon ja syvennetään instrumenttiosaamista oppilaiden valitsemien biisien kautta. Halutessaan saa keskittyä soittamaan yhtä soitinta (kitara, basso, koskettimet, rummut, laulu) lukuvuoden ajan.

Valinnaisaineen nimi: ILMAISUTAITO soveltava		Luokka-asteet: 7.–8.lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat ja muu koulukeskus, mahdolliset vierailut
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L2, L3, L4, L5		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Liikunta	T2, T8, T10, T11	Opetellaan erilaisten harjoitusten avulla ilmeitä, eleitä, äänenkäyttöä ja näyttämöllä liikkumista. Tehdään yksilö- pari- ja ryhmäharjoituksia sekä pieniä näytelmiä. Suunnitellaan puvustusta, lavastusta ja valojen käyttöä näytelmissä.
Terveystieto	T2, T3,	Kasvatetaan ryhmän tuella uskallusta olla esillä ja kokeilla, itsetuntemusta ja -luottamusta, empatiaa suhteessa toisiin, ilmaisukeinoja, eläytymis- sekä esiintymistaitoja.
Äidinkieli / suomi 2. kielenä ja kirjallisuus	T2, T3, T4, T17	

Valinnaisaineen nimi: KUNTOKURSSI syventävä		Luokka-asteet: 7.–8. lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Liikuntatilat, ulkoliikuntapaikat
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L3		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Liikunta	T2, T3, T10	Pyritään pitämään mieli virkeänä ja kunto hyvänä monipuolisen liikunnan avulla. Kehitetään kestävyyttä, voimaa ja nopeutta unohtamatta notkeutta. Liikuntamuodot vaihtelevat vuodenajoittain, liikutaan monipuolisesti niin ulkona kuin sisällä.

Valinnaisaineen nimi: MAA- JA METSÄTALOUS soveltava		Luokka-asteet: 7.–8. lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, lähimetsät ja vierailukohteet
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L5, L6		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Biologia	T6, T8	Maa- ja metsätalouden edellytykset ja harjoittaminen, metsien mittaaminen ja monikäyttö.
Maantieto	T4	Kestävä maa- ja metsätalous ja sen merkitys.
Yhteiskunta- oppi	T5	Maa- ja metsätalouteen liittyvät ammatit, joihin tutustutaan vierailujen ja vierailijoiden kautta.

Valinnaisaineen nimi: SISUSTUS- JA TRASH-DESIGN syventävä		Luokka-asteet: 7.–8. lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, lähiympäristö
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L3, L4		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Kuvataide	T1, T4, T8, T11	Tehdään trash-designia eli tuunaamista ja valmiiden esineiden ja vaikkapa vaatteiden muokkaamista omien ideoiden mukaan. Tutustutaan sisustussuunnittelun perusteisiin ja harjoitellaan oman sisustussuunnitelman tekemistä. Tutuksi tulee esimerkiksi pohjapiirroksen tekeminen.

Valinnaisaineen nimi: TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGIA soveltava		Luokka-asteet: 7.–8. lk.
Laajuus: 2 vvt		Oppimisympäristöt: Koulukeskus, sähköiset oppimisympäristöt, Ellinkulma
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L4, L5		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Matematiikka	T7, T8, T9, T20	Syvennyttään koodaamiseen ja suoritetaan pienimuotoinen koodaamistehtävä.
Äidinkieli / suomi 2. kielenä ja kirjallisuus Yhteiskunta- oppi	T3, T12 T9	Opiskellaan käyttämään erilaisia käyttöjärjestelmiä, laitteita ja toimistosovelluksia, kuten Office-sovelluksia. Tuotetaan kuvia, ääntä ja videokuvaa sekä käsitellään ja tallennetaan niitä eri muodoissa. Tutustutaan erilaisiin yhteisöllisiin palveluihin, niiden sääntöihin ja käytänteisiin ja opetellaan toimimaan niissä. Harjoitellaan tiedonhakua ja tietoturva-asioita.
Äidinkieli / Suomi 2. kielenä ja kirjallisuus Yhteiskunta- oppi Matematiikka	T3, T12 T9 T4, T14	Tuotetaan monipuolisia kuvallisia, auditiivisia ja graafisia esityksiä. Syvennyttään pelillistämisen periaatteisiin ohjelmoimalla lohkopohjaisilla ohjelmointityökaluilla yksinkertaisia pelejä. Mahdollisuuksien mukaan lukuvuosittain opastetaan ikäihmisiä tietoteknisten laitteiden käytössä.

LAAJAT 8.-9. lk. VALINNAISAINEET (kahden lukuvuoden ajan, yht. 4 vvt)

Valinnaisaineen nimi: KOKATEN KAUNISTA JA HYVÄÄ syventävä		Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Kotitalousluokka, sähköiset oppimisympäristöt
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Kotitalous	T1, T2, T6, T12	Vahvistetaan ruokaosaamisen tietoja ja taitoja. Toteutetaan erilaisia aterioita. Opiskellaan suolaiset ja makeat perustaikinatyyppit. Tutustutaan erilaisiin muotoilu- ja koristelutekniikoihin. Harjoitellaan uusia työmenetelmiä. Pohditaan ruoan ja sen tarjoilun esteettisyyttä. Kokeillaan internetin reseptejä.

Valinnaisaineen nimi: KANSAINVÄLISET KULTTUURIT NÄKYVIIN soveltava		Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Koulukeskus, yritysten tarjoamat ympäristöt, kulttuuriyhteistyökumppanit
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L4, L5		
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt
Englanti	T6, T2	Tutustutaan valittuun vieraaseen kulttuuriin ja hankitaan tietoa eri lähteistä eri keinoin. Käytetään sähköistä oppimispäiväkirjaa ja kielisalkkua. Suositetaan monipuolisia työtapoja, esim. pari- ja ryhmätöitä. Tehdään paljon suullisia harjoituksia.
Kotitalous	T1, T4	Tutustutaan käsiteltävän maan tyyppillisiin ruoka-aineisiin ja ruokalajeihin itse tehden ja maistellen. Suunnitellaan ja toteutetaan ruokalistoja käytettävissä olevin voimavaroin. Työskentelyssä otetaan esille maalle tyyppillisiä työtapoja ja välineitä. Opetellaan keittiössä työskentelyyn liittyvää sanastoa. Tehdään erilaisia tallenteita (esim. videoita, valokuvia ja piirroksia) käsiteltävistä aihekokonaisuuksista. Kootaan käsiteltävistä asioista esim. kirja, lehtinen tai juliste.
Musiikki	T1, T7	Tutustutaan valittujen kohteiden musiikkiin ja tanssikulttuuriin. Soitetaan, lauletaan ja tanssitaan. Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä musiikin ja muiden oppiaineiden sekä erilaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden välille.

Valinnaisaineen nimi: MEDIA		soveltava	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt			Oppimisympäristöt: Luokkatilat, sähköiset oppimisympäristöt
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L4, L5			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Kuvataide	T1, T6, T10, T11	Tutkitaan omien kuvakulttuurien merkitystä vaikuttamisen kannalta. Pyritään uudistamaan ja laajentamaan omia kuvakulttuureja. Tutkitaan eri medioiden kuvallisuutta sekä oppilaiden elinpiiriin että globaalin maailman näkökulmista.	
Yhteiskunta-oppi	T4, T9	Tarkastellaan mielipiteiden kanavoitumista yksilön, järjestöjen ja erityisesti median toiminnaksi Suomessa ja kansainvälisesti. Tutustutaan erilaisiin yhteiskunnallisiin vaikuttamisen kanaviin ja keinoihin. Harjoitellaan vaikuttamista myös koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä.	
Äidinkieli / Suomi 2. kielenä ja kirjallisuus	T6, T11, T4	Tutkitaan erilaisia painettuja, sähköisiä ja audiovisuaalisia mediatekstejä. Tutustutaan erityisesti kantaa ottavien tekstien vaikutuskeinoihin ja keskeisiin kielellisiin piirteisiin. Tutustutaan tiedonhaun vaiheisiin, erilaisiin tietolähteisiin ja arvioidaan niiden luotettavuutta. Tuotetaan kielellisiä, visuaalisia, audiovisuaalisia ja verkossa julkaistavia fiktiivisiä ja ei-fiktiivisiä tekstejä. Tutustutaan erityisesti kantaa ottaville teksteille tyypillisiin tekstuaalisiin, visuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin ja hyödynnetään tätä tietoa tuottaessa omia tekstejä.	

Valinnaisaineen nimi: PUU- JA METALLIMUOTOILU		syventävä	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt			Oppimisympäristöt: Teknisen työn luokka, yritysvierailut
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L3, L4, L5, L6, L7			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Käsityö	T1, T2, T3, T4, T7	Opetellaan puu- ja metallialan perustyö- ja työstötapoja. Suunnittelu ja ideointi. Tutustutaan eri materiaaleihin ja erikoistekniikoihin. Perehdytään työturvallisuuteen. Työn dokumentointi ja arvio. Kädentaitojen kehittäminen, yrittäjyyteen tutustuminen ja sen merkitys yhteiskunnallisesti.	

Valinnaisaineen nimi: SAKSAN KIELI (B2)		vieras kieli	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Koulukeskus, sähköiset oppimisympäristöt, kansainvälinen yhteydenpito	
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L2, L3, L4, L5			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Saksan kieli	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7	Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat saksan kielelle luonteenomaisia ja tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perusteella. Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä, esim. aiheista minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä saksankielisessä ympäristössä.	

Valinnaisaineen nimi: TEKSTIILIMUOTOILU		syventävä	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, paikalliset yritysvierailut	
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L3, L4, L5,			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Käsityö	T1, T2, T3, T4, T7	Suunnittelu ja ideointi. Joustavan materiaalin käsittely ja erikoistekniikoihin tutustuminen ja niiden työstäminen kokeillen. Työmenetelmien valinta erilaisten kokeilujen kautta ja työstäminen valmiiksi tuotteeksi. Käsitteistön, merkkien ja symbolien tuntemuksen laajentaminen. Työn dokumentointi ja arvio. Kädentaitojen kehittäminen, yrittäjyyteen tutustuminen ja sen merkitys yhteiskunnallisesti.	

Valinnaisaineen nimi: TUE JA OHJAA		soveltava	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Luokkatilat, vierailupaikat ym.	
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L2, L3, L4, L7			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Terveystieto	T1, T3	Opetellaan itsetuntemusta erilaisten yksilö- ja ryhmätehtävien avulla (esim. omia vahvuuksia ja kehittämiskohteita). Harjoitellaan selviämistä nuoren arjessa esiintyvistä tilanteista ja opetellaan auttamaan toista.	
Ev.lut. ja ortod. Uskonto	T10	Oppilasta rohkaistaan kohtaamaan erilaisia ihmisiä ja erilaisuutta. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita. Valmistaudutaan toimimaan tukioppilana: Esim. 7.lk:ille toimintatuokiota ja ryhmäytymistä.	
Äidinkieli / Suomi 2.kielenä ja kirjallisuus	T1, T2	Ohjataan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin esim. tapahtumien järjestämisessä. Harjoituksissa voidaan käyttää kirjoitelmia, vierailuja, keskusteluja, näyttelemistä ja verkkotyöskentelyä.	
Yhteiskuntaoppi	T9	Pyritään yhteistyöhön kunnan eri tahojen, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.	

Valinnaisaineen nimi: YRITTÄJYYS		soveltava	Luokka-asteet: 8.–9. lk.
Laajuus: 4 vvt		Oppimisympäristöt: Koulukeskus, mahdolliset vierailukohteet kuten yritykset ja tapahtumat	
Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet: L1, L6, L7			
Oppiaineet	Tavoitteet	Sisällöt	
Yhteiskuntaoppi	T5	Perehdytään yrittäjyyden peruskäsitteisiin, ilmiöihin ja keskeisiin toimijoihin sekä tarkastellaan taloutta kestävän kehityksen näkökulmasta. Lisäksi perehdytään talouden ja hyvinvoinnin kysymyksiin yrittäjyyden kautta. Yrittäjyyden tarkastelussa huomioidaan paikalliset ja globaalit näkökulmat. Tutustutaan paikallisiin elinkeinoelämän erityispiirteisiin.	
Matematiikka	T7, T5	Tutustutaan yrityksen talouteen ja sen tunnuslukuihin. Käsitellään esim. seuraavia asioita: verot, palkat, voitto ja tappio, pankkitoiminta, riskinotto.	
Kuvataide	T6	Perehdytään markkinointiin ja mainontaan. Voidaan käsitellä seuraavia asioita: mainonnan säännöt ja tehokeinot, mainoksen tekeminen, mainonnan merkitys.	
Äidinkieli / suomi 2. kielenä ja kirjallisuus	T12, T3	Harjoitellaan kuuntelemisen ja puhumisen taitoja ideointi-, väittely-, neuvottelu- ja ongelmanratkaisutilanteissa. Harjoitellaan tekstien kohdentamista ja kielen ja muiden ilmaisutapojen mukauttamista eri kohderyhmille ja eri tarkoituksiin sopiviksi.	

VALINTAKORTIT

4.–9. luokille

3. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 4. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Valinnaisainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa (vvt)
- Taide- ja taitoainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa (vvt)

Palauta valinnaisainevihko luokanopettajalle _____ mennessä!

VALINNAISAINE	TAIDE- JA TAITOAINE (TATA) -VALINNAINEN
Varsinainen valinta _____	Varsinainen valinta _____
Varavalinnat	Varavalinnat
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
Päiväys ____/____20 ____	
Oppilaan allekirjoitus _____	
Huoltajien allekirjoitukset _____	

Koulusihteeri täyttää

Toteutuvat valinnat

Valinnaisaine

Taide- ja taitoainevalinnainen

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.

4. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 5. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Valinnaisainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa
- Taide- ja taitoainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa

Palauta valinnaisainevihko luokanopettajalle _____ mennessä!

VALINNAISAINE	TAIDE- JA TAITOAINE (TATA) -VALINNAINEN
Varsinainen valinta _____	Varsinainen valinta _____
Varavalinnat	Varavalinnat
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
Päiväys ____/____20 ____	
Oppilaan allekirjoitus _____	
Huoltajien allekirjoitukset _____	

Koulusihteeri täyttää

Toteutuvat valinnat

Valinnaisaine

Taide- ja taitoainevalinnainen

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.

5. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 6. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Valinnaisainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa
- Taide- ja taitoainevalinta, 1 viikkotunti vuodessa

Palauta valinnaisainevihko luokanopettajalle _____ mennessä!

VALINNAISAINE	TAIDE- JA TAITOAINE (TATA) -VALINNAINEN
Varsinainen valinta _____	Varsinainen valinta _____
Varavalinnat	Varavalinnat
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
Päiväys ____/____20 ____	
Oppilaan allekirjoitus _____	
Huoltajien allekirjoitukset _____	

Koulusihteeri täyttää

Toteutuvat valinnat

Valinnaisaine

Taide- ja taitoainevalinnainen

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.

6. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 7.–8. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Valinnaisainevalinta lyhyt kahdeksi vuodeksi, 1 viikkotunti vuodessa (1 vvt 7. lk. ja 1 vvt 8. lk.)

Palauta valinnaisainevihko luokanopettajalle _____ mennessä!

VALINNAISAINE LYHYT

Varsinainen valinta

_____

Varavalinnat

1. _____

2. _____

Päiväys ____/____20 ____

Oppilaan allekirjoitus _____

Huoltajien allekirjoitukset _____

Koulusihteeri täyttää

Toteutuva valinta

Valinnaisaine lyhyt

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.

7. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 8.–9. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Valinnaisainevalinta laaja kahdeksi vuodeksi, 2 viikkotuntia vuodessa (2 vvt 8. lk. ja 2 vvt 9. lk.)
- Taide- ja taitoainevalinnat yhdeksi vuodeksi, yhtä ainetta 1 vvt ja toista 2 vvt (1+2 vvt 8. lk.)

Palauta valinnaisainevihko opinto-ohjaajalle _____ mennessä!

VALINNAISAINE LAAJA	TAIDE- JA TAITOAINE (TATA) -VALINNAISET	
Varsinainen valinta _____	1 vuosiviikkotunti Varsinainen valinta _____	2 vuosiviikkotuntia Varsinainen valinta _____
Varavalinnat	Varavalinnat	Varavalinnat
1. _____	1. _____	1. _____
2. _____	2. _____	2. _____
Päiväys ____/____20 ____		
Oppilaan allekirjoitus _____		
Huoltajien allekirjoitukset _____		

Koulusihteeri täyttää

Toteutuvat valinnat

Valinnaisaine laaja

Taide- ja taitoaine (TATA) -valinnaiset

1 vuosiviikkotunti

2 vuosiviikkotuntia

_____

_____

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.

8. luokkalainen täyttää

VALINTAKORTTI 9. VUOSILUOKALLE

Ennen valintoja tulee oppilaan ja huoltajan perehtyä ja sitoutua oppaan alussa esiteltyihin valinnaisaineita koskeviin järjestelyihin.

- Taide- ja taitoainevalinnat yhdeksi vuodeksi, yhtä ainetta 1 vvt ja toista 1 vvt (1+1 vvt 9. lk.)

Palauta valinnaisainevihko opinto-ohjaajalle _____ mennessä!

TAIDE- JA TAITOAINE (TATA) -VALINNAISET	
1 vuosiviikkotunti Varsinainen valinta	1 vuosiviikkotunti Varsinainen valinta
_____	_____
Varavalinnat	Varavalinnat
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
Päiväys ____/____ 20 ____	
Oppilaan allekirjoitus _____	
Huoltajien allekirjoitukset _____	

Koulusihteeri täyttää

Toteutuvat valinnat

Taide- ja taitoaine (TATA) -valinnaiset
1 vuosiviikkotunti

1 vuosiviikkotunti

_____

Mikäli oppilaan valinnat eivät toteudu, opinto-ohjaaja keskustelee oppilaan ja huoltajien kanssa asiasta.